

I	Inleiding	1
	Wat is Verlichting?	1
	Verschillende benaderingen van de Verlichting	5
	De Verlichting als historisch probleem	11
2	Wat voorafging: de confessionele samenleving van de zestiende en zeventiende eeuw	19
	Confessionalisering	20
	De absolutistische staat	25
	Gewetensvrijheid versus controle	33
	Begin van een scheiding van kerk en staat	35
	Aanzetten tot het verwerpen van geestelijke autoriteiten	39
	De groei van het natuurrecht	44
3	De crisis van het Europese bewustzijn, 1680-1715	47
	Politieke ontwikkelingen: Frankrijk en Engeland	48
	Schrijvers in het offensief	52
	Duitsland en elders	57
4	Structurele veranderingen	61
	Het algemene wereldbeeld	64
	De republiek der letteren	78
	Naar de eeuw van de filosofie	85
5	De republiek der letteren in de achttiende eeuw	89
	Voltaire en de transformatie van de republiek der letteren	90
	De Encyclopédie van Diderot	93
	De veelzijdigheid van de republiek der letteren	100
	De twee kanten van de Verlichting	105
	Toon en inhoud	111
	Een nieuwe culturele ruimte	116
6	Filosofie en wetenschap	121
	Wijsbegeerte	123
	Natuurwetenschap	126
	Moraal en moraalfilosofie	138
	Geschiedschrijving	145
	Esthetica	149
7	De verlichte staat	157
	Verlichte regeerders	158
	Een nieuwe stijl van regeren	162
	Nut en welvaart	166
	Wetgeving en justitie	171

8	Problemen van kerk en staat	177
	Kerk en staat in Engeland	179
	De katholieke kerk in Frankrijk	182
	De kerk in de verlichte monarchieën	180
	Filosofen en de problemen van kerk en staat	189
	Tolerantie van godsdienstige minderheden	191
	Frankrijk en de hugenoten	194
	Het protestantisme in de Donaumonarchie	198
	De eeuw van de tolerantie?	201
9	Kerk en godsdienst tijdens de Verlichting	205
	Aanvallen op kerk en christendom	208
	Van uiterlijk naar innerlijk	214
	Deugd en mensenliefde	217
	Religie en het wetenschappelijke wereldbeeld	223
	Esoterie en occultisme	232
10	De verlichte burger	239
	Verbetering van de samenleving	239
	Verbetering van de mens: opvoeding en onderwijs	247
	Burgers in de verlichte monarchie	250
	Constitutioneel denken	262
	Radicale volkssoevereiniteit	266
	Republicanisme en revolutie	270
11	Triomf en nederlaag van de Verlichting	281
	Onvrede met de verlichte hervormingen	283
	Van onvrede naar verzet	290
	Conclusie	297
	Literatuur	305
	Illustratieverantwoording	315
	Index	317